

# Privacy & Copyright

## I. Recht op Privacy

### 1. Namen, adressen, telefoonnummers of e-mailadressen van gedoopten, communicanten, vormelingen, gehuwden, overledenen... maar ook van medewerkers of leden van groepen publiceren op papier of online?

Als parochiegemeenschap delen we graag lief en leed van anderen in de gemeenschap en berichten we daarover in Kerk & Leven of op de website van onze geloofsgemeenschap. Houd er evenwel rekening mee dat het publiceren van persoonsgegevens niet zonder meer is toegestaan. Alle organisaties die persoonsgegevens verwerken, moeten in orde zijn met de nieuwe Europese wetgeving over privacy, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), ook wel gekend als GDPR. Die regels gelden dus ook voor parochies, pastorale eenheden, dekenaten... en dus moeten we daarmee rekening houden bij het publiceren ervan.

Sinds 1 januari 2018 wordt iedereen die in de Belgische bisdommen een initiatiesacrament - doopsel, vormsel, eerste communie - of een huwelijk aanvraagt, ook verzocht om al dan niet toestemming te geven om zijn persoonsgegevens te gebruiken. Voor publicatie van persoonsgegevens in Kerk & Leven of op de parochiewebsite hebt u altijd de toestemming nodig van de betrokkenen. Zij kunnen dit evenwel eenvoudig aankruisen op de nieuwe aanvraagformulieren.

Voor publicatie op de lokale bladzijden van Kerk & Leven of op een website adviseren we lokale medewerkers het volgende:

- Publiceer **nooit zonder schriftelijke toestemming** van de betrokkene zelf, bij minderjarigen van hun meerderjarige vertegenwoordigers, **persoonsgegevens**.
- Zorg voor een **bewijs** van de toestemming (een ingevuld formulier, een toestemming via e-mail...) en bewaar dit zorgvuldig.
- Zelfs wanneer u over de uitdrukkelijke toestemming beschikt, adviseren we om de **publicatie van namen gecombineerd met adressen te vermijden**.
- De **AVG geldt enkel voor levenden**. In principe mag een parochie dus zonder toestemming te vragen aan de nabestaanden de naam van een overledene vermelden tijdens een eucharistieviering (intentie), in Kerk & Leven of op de parochiewebsite.
- We adviseren om de publicatie van **namen van overleden gecombineerd met adressen te vermijden**.

### 2. Wat met foto's van gedoopten, communicanten, vormelingen, gehuwden, overledenen...?

Worden er tijdens een activiteit of viering... foto's gemaakt voor gebruik op de lokale pagina's van Kerk & Leven of de parochiewebsite? Dan mag u die niet zonder toestemming publiceren.

- Publiceer **nooit zonder actieve toestemming** van de betrokkene zelf, bij minderjarigen van hun meerderjarige vertegenwoordigers, foto's.
- Zorg voor een **bewijs** van de toestemming (een ingevuld formulier, een toestemming via e-mail...) en bewaar dit zorgvuldig.
- **Het is niet zo dat mensen impliciet toestemming geven door aanwezig te zijn op een activiteit.**

Kortom, als u twijfelt of u toestemming heeft, plaatst u beter geen gegevens (of foto's) van die persoon in het blad of op de website. Zo voorkomt u eventuele klachten wegens schending van de privacy.

## II. Copyright

Copyright gaat over de vraag of een foto mag worden gebruikt en onder welke voorwaarden. Hier moet dus aan de maker van de foto worden gevraagd of deze mag worden gebruikt voor een concreet doel, bijvoorbeeld publicatie in Kerk & Leven. Deze copyright moet ook gepubliceerd worden zodat dit kan worden geverifieerd.

### 1. U ontvangt foto's van anderen

Zendt een fotograaf u een foto toe met de vraag deze te publiceren, dan kan dat dus. Vermeld hierbij altijd de bron, in bovenstaand geval de naam van de fotograaf, voorafgegaan door het copyright-teken ©. Volgens de privacyregels moet er altijd toestemming zijn van de gefotografeerde mensen of bij minderjarigen, van hun meerderjarige vertegenwoordigers. Zorg voor een bewijs van de toestemming (een ingevuld formulier, een toestemming via e-mail...) en bewaar dit zorgvuldig. Vermeld dus onder de foto de naam van de fotograaf ofwel diegene die u toestemming gaf tot publicatie voorafgegaan met ©.

### 2. U zoekt zelf foto's op internet

Voor foto's of tekeningen die u zelf downloadt van het internet, moet u ervan uitgaan dat deze niet vrij mogen worden gebruikt. Gebruik enkel rechtenvrije afbeeldingen voor publicatie in Kerk & Leven en vermeld altijd de juiste © onder de foto, in dit geval dus de informatie die u op de site vond, of bij ontbreken hiervan de website zelf. Gebruik beelden uit de [beeldenbank van Kerk & Leven](#) of van een andere rechtenvrije database. Een lijst van beeldbanken vindt u onder '[nuttige links](#)' op deze website [www.lettergreep.be](http://www.lettergreep.be).

### Beeldbanken

<http://flickr.com/>

- Volg bijvoorbeeld Kerk in Nood als u foto's zoekt over rampgebieden waar de parochie voor bidt, geld of hulpgoederen inzamelt, projecten ondersteunt en dergelijke. Ook van paus Franciscus plaatst KIN geregeld foto's in groot formaat op deze website.

### Werkwijze:

- Log in op de website met naam en paswoord
- Typ in het zoekveld Kerk in nood en ga naar de eigen pagina van KIN
- Klik op de foto die u wil downloaden
- Begeef u cursor naar de rechterhoek onderaan
- Druk op de drie puntjes •••
- Ga naar 'view all sizes'
- Klik op 'original' om naar het grootste formaat te gaan
- Download nu dit formaat
- Foto's zonder auteursrechten zijn er ook te vinden (wel altijd fotograaf vermelden)

### Werkwijze:

- Typ in het zoekvenster bovenaan rechts een zoekwoord in (best in het Engels)
- Klik onder dat zoekvenster op 'Advanced search'
- Vink onderaan het vakje aan ' Only search within **Creative Commons**-licensed content'
- Druk op 'search'
- Klik op de foto die u wil downloaden
- Druk op de drie puntjes ••• (rechts)
- Ga naar 'view all sizes'
- Klik op 'original' om naar het grootste formaat te gaan
- Download nu dit formaat

<http://www.kuleuven.be/thomas/page/fotodatabank/> • Registreren is hier niet nodig

<http://religieuze fotografie.wordpress.com/> • Foto kiezen, per e-mail laten opsturen, gratis

<http://fotodatabank.seniorennet.be/> • Foto kiezen, per e-mail laten opsturen, gratis

<http://sxc.hu/> • Registreren noodzakelijk

<https://www.pexels.com/> • Registreren is hier niet nodig - zoekwoorden (best in het Engels) - zoek op 'Creative Commons-licensed content'

<https://pixabay.com/> • Registreren is hier niet nodig - zoekwoorden (best in het Engels) - zoek op 'Creative Commons-licensed content'

# GDPR en gebruik BEELDMATERIAAL

## GDPR en 'recht op afbeelding'

De privacycommissie stelt duidelijk op haar site: 'Het recht op afbeelding is een recht waarbij voor elke menselijke afbeelding, maar ook voor het gebruik van die afbeelding toestemming vereist is van de afgebeelde persoon. Dit recht staat los van de bescherming van de privacy.'<sup>1</sup>

Dit betekent dat voor afbeeldingen zowel de GDPR als de voorwaarden voor 'het recht op afbeelding' geldt. Houd er rekening mee dat er een opsplitsing wordt gemaakt tussen het 'maken' en het 'gebruiken' van beeldmateriaal.

### I. HET MAKEN VAN BEELDMATERIAAL

Foto's of filmpjes maken is een verwerking van persoonsgegevens. De GDPR is dus ook van toepassing op het maken van foto- en beeldmateriaal. Informeer duidelijk, beveilig het beeldmateriaal, houd niet langer bij dan noodzakelijk en houd steeds rekening met de rechten van de personen van wie u foto's maakt.

De verplichte vraag tot toestemming hangt af van het onderscheid tussen 'gerichte' en 'niet-gerichte' beelden.

- Gerichte beelden: toestemming nodig om de foto te maken

Gerichte beelden zijn beelden waarbij de persoon of personen in kwestie gericht in beeld zijn genomen en duidelijk herkenbaar zijn (close-up, beeld is gefocust op die bepaalde persoon, de foto is geposeerd, klasfoto, podium in een wedstrijd...).

Voor gerichte beelden is steeds toestemming nodig. Maakt u een groepsfoto, zeg dan uitdrukkelijk waarvoor en vraag dat personen die bezwaar hebben, niet bij de groep komen staan.

- Niet-gerichte beelden: geen toestemming nodig om de foto te maken

Niet-gerichte beelden zijn beelden die niet de intentie hebben bepaalde personen duidelijk in beeld te brengen en zijn eerder sfeerbeelden.

Voor niet gerichte beelden is geen toestemming nodig. Opgelet: als personen duidelijk weigeren om op de foto te staan, mag u de foto niet maken. We raden u ook aan om steeds op het deelnemingsformulier, inschrijvingsformulier,... duidelijk te vermelden dat er sfeerfoto's kunnen worden gemaakt. Hoe vraagt u toestemming?

In principe is het enkel aan de betrokken persoon om zelf te beslissen over het maken of gebruiken van zijn afbeelding. Hij/zij geeft hiervoor zijn ondubbelzinnige toestemming voor het specifiek gebruik van de foto, zonder dat hier druk wordt op uitgeoefend. Dit betekent dat de foto voor geen ander doeleinde mag worden verwerkt dan dat waarvoor de toestemming werd gegeven.

De toestemming moet niet schriftelijk zijn maar kan ook mondeling of stilzwijgend worden gegeven. Een stilzwijgende toestemming kan bijvoorbeeld het feit zijn dat een persoon zich laat fotograferen tijdens een activiteit van een vereniging, en er zich bewust van is dat de foto in het verenigingsblad kan worden gepubliceerd. Bij foto's van minderjarigen moet de toestemming door hun meerderjarige vertegenwoordigers worden gegeven.

Een mondelinge of stilzwijgende toestemming is moeilijk bewijsbaar. We raden aan dat u leden en deelnemers steeds duidelijk informeert (via privacyverklaring, op het deelnemersformulier,...) dat u sfeerbeelden maakt tijdens activiteiten en deze ook kan gebruiken voor rapportage. Voor het gebruik van gerichte foto's, zeker voor promotionele doelen, stellen we voor dat u steeds de toestemming van de betrokkene(n) vraagt.

### II. HET GEBRUIK VAN BEELDMATERIAAL

Het gebruik van beeldmateriaal (in een brochure, organisatieboekje, op een website,...) valt onder het 'persoonlijkheidsrecht op afbeelding' (of portretrecht).

Iedereen heeft recht op het beperken van het gebruik van zijn afbeelding.

Ook hier geldt:

- Gerichte beelden: toestemming nodig
- Niet-gerichte beelden: geen toestemming nodig

Wanneer iemand zijn/haar toestemming intrekt, moet de organisatie het gebruik onmiddellijk stopzetten en het beeldmateriaal van de sociale media verwijderen.

U mag en kan op een inschrijvingsformulier, deelnemingsformulier meedelen (zonder dat er expliciet toestemming moet worden gevraagd) dat er beelden zullen gemaakt worden en dat deze mogelijks gebruikt zullen worden voor de website over het event, de besloten facebookgroep, ...

Wanneer iemand meldt dat hij niet wenst dat er afbeeldingen van hem worden gebruikt, moet u hier wel rekening mee houden en geen foto's gebruiken waarin de persoon duidelijk in beeld komt of duidelijk herkenbaar is.

### **De afbeeldingspragmatiek**

Een close up van iemand die voor de camera poseert, is een duidelijk gericht beeld. Net als de massa op een festival tot een overduidelijk sfeerbeeld kan gerekend worden.

Moeilijker wordt het met foto's met maar enkele personen duidelijk in beeld tijdens een activiteit, voorstelling,... En net die foto's zijn interessant om te gebruiken in de brochure, boekje, website,...

Gebruik in eerste instantie het gezond verstand en probeer u in te leven in de personen wier beelden u zou gebruiken. Wat zijn de normale verwachtingen van de persoon? Er is een groot verschil tussen sfeerbeelden van activiteiten in het ledenblad dat maar op 50 exemplaren wordt verspreid, en een close up van u in een promocampagne voor de werking.

Als u de foto's voor 'commerciële of promotionele' doeleinden gebruikt (vb brochure om een aanbod in bekend te maken, duidelijk beeld op een site) stellen we voor om steeds de toestemming te vragen (u zou zelf ook niet graag zonder het te weten plots een promobeeld zijn).

We stellen voor dat u voor foto's met heel kleine groepjes mensen tijdens een activiteit (vb drie mensen op een podium, enkele acteurs tijdens een voorstelling) die u gebruikt voor promotionele of commerciële doeleinden de betrokken personen de toestemming vraagt voor commercieel of promotioneel gebruik. Zo vermijdt u problemen achteraf, en gaat u als organisatie ethisch om met het recht op afbeelding van leden en/of deelnemers.

Als u gelijkaardige beelden gebruikt voor sfeerbeelden en rapportage, lijkt het ons voldoende dat u bij inschrijving duidelijk meedeelt dat er foto's kunnen worden gemaakt en gebruikt voor (beeld)verslag van de activiteit of werking. Als mensen of hun meerderjarige vertegenwoordigers duidelijk maken dat ze niet wensen gefotografeerd te worden, moet u er wel voor zorgen dat u geen gerichte beelden van hen maakt of dat ze niet in close up staan op de sfeerfoto's. Het blijft natuurlijk wat dansen op een slappe koord.

### **III. GEBRUIK BEELDMATERIAAL OP SOCIALE NETWERKSITES: BEVEILIGEN**

Opgelet: als u beeldmateriaal onbeveiligd op het net publiceert, hebt u geen controle meer over het verdere gebruik van het beeldmateriaal. Dit moet duidelijk meegedeeld worden aan de persoon die toestemming geeft (op voorhand).

We raden alle organisaties aan dit zo veel mogelijk te vermijden. Als je beeldmateriaal onbeveiligd op het internet post, hebt u het niet meer onder controle en kan dit een eigen leven leiden.

Personen en verenigingen geven zelf persoonsgegevens vrij op sociale netwerksites. Als u informatie onbeveiligd op het internet plaatst, verliest de betrokkene - die hier vaak niet van op de hoogte is - er de controle over. Het is dus verboden om zonder toestemming persoonlijke informatie (persoonsgegevens) van iemand anders te delen. Er moet in principe steeds toestemming gevraagd worden voor gerichte beelden.

Privacyrisico's met betrekking tot identiteits- en imagoschade kunnen in grote mate onder controle gehouden worden door volgende richtlijnen:

- beveilig het fotomateriaal (zorg dat het niet zomaar kan gekopieerd of gedownload worden)
- plaats het materiaal op eigen sites met beperkte toegang (enkel leden, deelnemers,...)
- gebruik de op sociale netwerksites aanwezige privacy-instellingen
- gooi niet zomaar alles online. Denk na over wat u op het internet zet. Gebruik geen compromitterend beeldmateriaal.

---

1 <https://www.privacycommission.be/nl/recht-op-afbeelding>

2 Aanbeveling Privacycommissie uit eigen beweging inzake de verspreiding van beeldmateriaal (A/ 2007/033) C2.26-27